

Solarna energija – impuls za lokalni ekonomski razvoj

Dr Zoran Morvaj, Regionalni manager
EBRD WEBSEFF program

Trebinje, 27.08.2015

Kontekst OIE

Aktualni faktori

Klimatske promjene

Sigurnost opskrbe energijom

Globalne i regionalne energetske politike (20:20:20 + 10 do 2020.)

Međunarodni sporazumi – Energetska zajednica jugo-istočne Europe

Razvojni aspekti

Prelaz ka nisko-ugličnoj (low-carbon) ekonomiji

Energetska samodostatnost

OIE (+ EE) kao pokretač lokalnog razvoja

Poticanje OIE

CILJEVI

- Razvojno–ekološka održivost
- Energetska samo–dostatnost
- Otvaranja lokalnih radnih mjesta
- .....

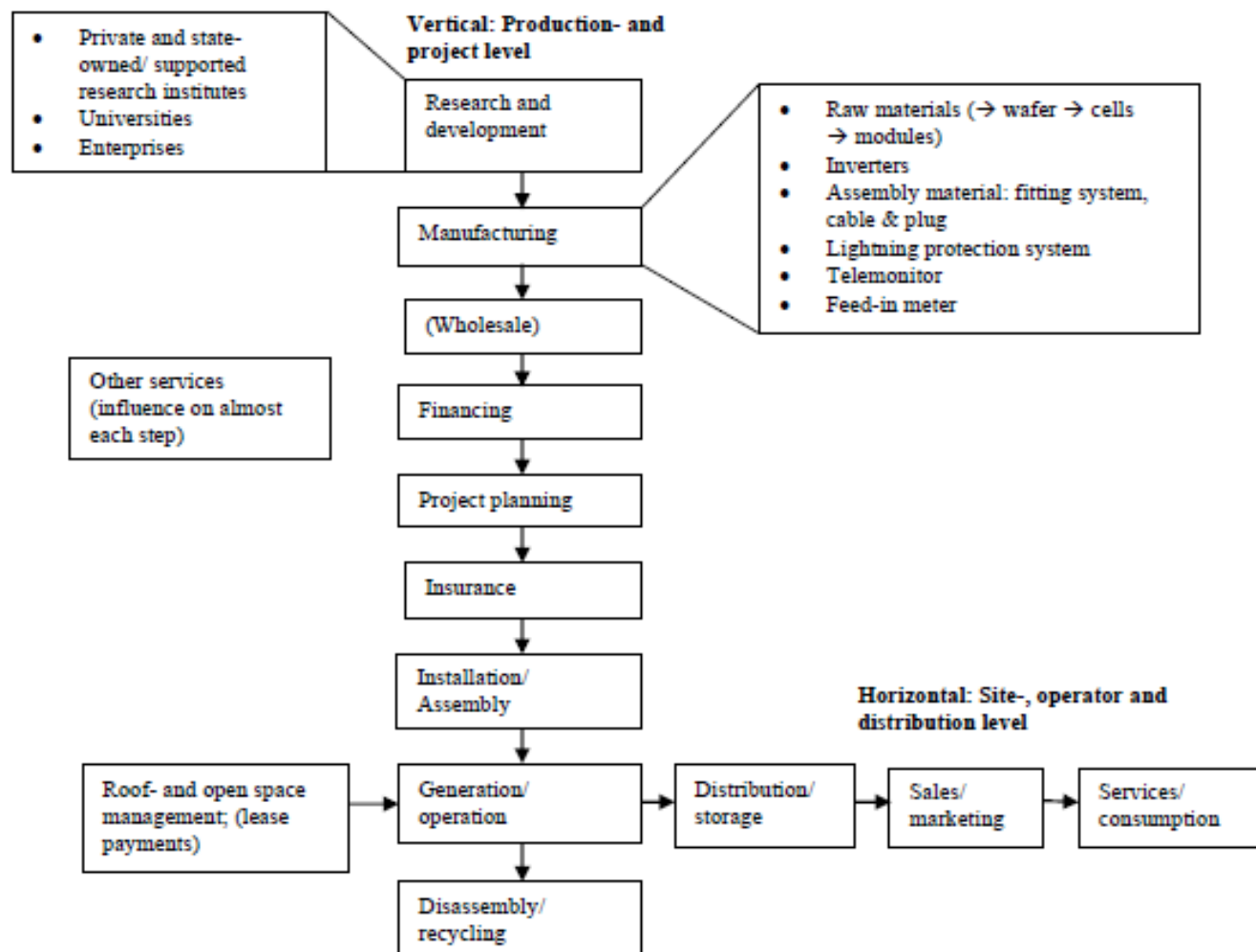
Polazne pretpostavke

- Nacionalni zakonodavni okvir i instrumenti poticanja

- ▶ Lokalni pristup baziran na raspoloživim resursima:
  - Sunce,
  - Vjetar,
  - Voda,
  - Šumska i poljoprivredna bio masa

- Lokalna suradnja i udruživanje za postizanje optimalnog OIE mix-a

Glavni kriterij

- ▶ **Zajedničko stvaranje dodatne vrijednosti na lokalnoj razini**

- ▶ **Direktni efekti**
  - Investicije
  - Povećani lokalni prihodi od poreza i drugih davanja kroz cijeli lanac vrijednosti (value chain) vezano za OIE
  - Otvaranje lokalnih radnih mjesta

- ▶ **Indirektni efekti**
  - Re-investiranje
  - Izgradnja infrastrukture
  - Povećana potrošnja
  - Društveni aspekti

Lanac vrijednosti – solar pV

Lanac vrijednosti – primjer Freiburg

Simon Funke je izračunao direktne efekte od solarnih pV instalacija za Freiburg u 2009. g:

Value chain step	Direct added value [€]	Share [%]
R&D	7,440,000	24.1
Manufacturing	10,325,000	33.5
Wholesale	3,990,000	12.9
Financing	235,000	0.8
Project planning	4,055,000	13.2
Installation/assembly	1,940,000	6.3
Generation/operation	2,400,000	7.8
Services	425,000	1.4
Sum	30,810,000	100

Primjer Freiburg

- 220,000 stanovnika, blizu Francusko–Švicarske granice
- 'Green city' – primjer najbolje prakse OIE u Njemačkoj
- Cilj lokalne energetske politike i politike OIE –
  - 100% energije iz OIE do 2035
- Trenutno stanje – 50%

Poruka

Tranzicija ka nisko-ugljičnoj ekonomiji i energetici je počela:

Bazira se na EE i OIE, te naprednim proizvodnim tehnologijama koje troše sve manje energije po jedinici proizvoda

Pretpostavlja lokalne politike za održivi razvoj

Potiče lokalno udruživanje, povezivanje i stvaranje radnih mjesta

Uključuje distribuiranu proizvodnju energije, pametne mreže, i promjenu odnosa prema energiji

Poruka

Tranzicija ka nisko-ugljičnoj ekonomiji i energetici je počela:

Bazira se na EE i OIE, te naprednim proizvodnim tehnologijama koje troše sve manje energije po jedinici proizvoda

Pretpostavlja lokalne politike za održivi razvoj

Potiče lokalno udruživanje, povezivanje i stvaranje radnih mjesta

Uključuje distribuiranu proizvodnju energije, pametne mreže, i promjenu odnosa prema energiji

I MI SE TREBAMO UKLJUČITI!

HVALA NA PAŽNJI!

zmorvaj@webseff.com